

PRIJEDLOG

Klasa:
Urbroj:

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 700-01/17-01/01, urbroja: 65-17-03, od 10. studenoga 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru, aktom od 10. studenoga 2017. godine, iz sljedećih razloga:

Odredba članka 3. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima kojim se dopunjuje članak 4. Zakona o istražnim povjerenstvima (Narodne novine, broj 24/96) na način da se iza stavka 1. dodaje novi stavak 2. koji glasi:

„(2)“ U smislu ovoga Zakona, smatra se da je sudbeni postupak pokrenut potvrđivanjem optužnice.“,

u suprotnosti je s odredbom članka 17. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11 - pročišćeni tekst, 91/12 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17).

Sukladno članku 17. stavku 1. Zakona o kaznenom postupku kazneni postupak započinje na jedan od četiri alternativno određena načina, ovisno o procesnim okolnostima karakterističnim za konkretan predmet.

Tako je navedenom odredbom propisano da kazneni postupak započinje pravomoćnošću rješenja o provođenju istrage (za one predmete u kojima se istraga provodi, a radi se o svim kaznenim djelima za koja je zapriječena kazna teža od 5 godina, osim u slučajevima kada zakon omogućuje podizanje neposredne optužnice) ili potvrđivanjem optužnice ako istraga nije provedena (kaznena djela za koja je zapriječena kazna zatvora do 5 godina i teža kaznena djela ako su ispunjeni uvjeti za neposredno optuživanje) ili određivanjem rasprave na temelju privatne tužbe ili donošenjem presude o izdavanju kaznenog naloga (kaznena djela za koja je zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora do 5 godina, za koja nije nadležno vijeće i za koja je državni odvjetnik saznao na temelju vjerodostojnog sadržaja kaznene prijave).

S obzirom na prirodu kaznenog postupka, u istom predmetu može postojati samo jedan od četiri predviđena načina, odnosno trenutka od kojeg započinje kazneni postupak.

Također, za napomenuti je da bi se prihvaćanjem predmetne dopune članka 4. Zakona o istražnim povjerenstvima ograničio pojam sudbenog postupka isključivo na kazneni postupak pred sudom, budući da je institut potvrđivanja optužnice institut prepoznat isključivo u kaznenom postupku, a pred sudom se mogu voditi različite vrste postupaka (npr. parnični, ovršni, upravni, prekršajni).

Imajući u vidu da je Zakon o kaznenom postupku organski zakon, Vlada Republike Hrvatske smatra da su predložene izmjene Zakona o istražnim povjerenstvima u suprotnosti s definiranjem tijeka poduzimanja procesnih radnji u kaznenom postupku.

Nadalje, u obrazloženju Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), točki II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći, u četvrtom odlomku navodi se, između ostalog, sljedeće: „Potonje je osobito vidljivo u slučaju posljednjeg istražnog povjerenstva za Agrokor, gdje je vladajuća pozicija, tumačenjem odredaba ovog Zakona na način da istražno povjerenstvo ne može niti otpočeti s radom jer su u tijeku istražne radnje prije podizanja optužnice za sudionike afere Agrokor, pokušala zaštititi brojne visoke dužnosnike svoje stranke povezanih s Agrokorom te autore Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Lex Agrokor) od ispitivanja pred istražnim povjerenstvom.“.

Nadalje se navodi i sljedeće: „Ovdje se u prvom redu radi o dokumentima vezanima uz prvo istražno povjerenstvo - Istražno povjerenstvo radi utvrđivanja zakonitosti rada Državnog ravnateljstva za robne zalihe i drugih državnih tijela u svezi s izvozom pšenice i kukuruza i opravdanosti uvoza pšeničnog brašna, osnovano 25.10.1996., kojem je na čelu bio Vladimir Šeks. To se povjerenstvo također bavilo Agrokorom, te povezanosti njegovih vlasnika i odgovornih u politici s nestankom velikih količina pšenice i kukuruza iz robnih zaliha Republike Hrvatske. Prilikom nedavnog traženja te dokumentacije iz arhiva Hrvatskog sabora, utvrđeno je da veći dio te dokumentacije nedostaje, čime se ulijeva nepovjerenje u rad istražnih povjerenstava i budi opravdana sumnja u pokušaj prikrivanja potencijalnih

kriminalnih radnji osoba povezanih s Agrokorom od strane najviših državnih dužnosnika, još od 1996. godine.“.

Iz prethodno citiranog teksta proizlazi da je Prijedlog zakona usmjeren na konkretan slučaj („afera Agrokor“), kao i buduće postupke koji bi bili usmjereni na konkretne, fizičke i pravne osobe. S tim u vezi Vlada Republike Hrvatske ističe kako svrha zakonodavstva nije reguliranje konkretnih slučajeva i odlučivanje o pravima, obvezama i pravnim interesima konkretnih osoba, nego uređivanje određenih društvenih odnosa na općenit način (apstraktnost), tako da djeluje prema svima koji se nađu u pravnoj situaciji da se odnosni zakon na njih ima primijeniti (generalnost).

Stoga Vlada Republike Hrvatske smatra da je ovakav Prijedlog zakona usmjeren na reguliranje jedne konkretne pravne situacije čime se gubi smisao općeg reguliranja društvenih odnosa putem zakonske norme, što za posljedicu može imati narušavanje pravne sigurnosti, kao i ustavnog načela jednakosti građana pred zakonom.

Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da bi se prihvatanjem ovog Prijedloga zakona (donošenjem zakona za konkretan slučaj, koji je usmjeren na konkretne osobe) uvela partikularnost u pravni poredak Republike Hrvatske, što bi u konačnici moglo ugroziti i ustavno načelo vladavine prava.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, dr. sc. Kristiana Turkalja i Juru Martinovića, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, te Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

P.Z. br. 226

HRVATSKI SABOR

KLASA: 700-01/17-01/01

URBROJ: 65-17-03

Zagreb, 10. studenoga 2017.

50 — VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Primljeno:	13 - 11 - 2017		
Klasifikacijska oznaka:	022-03/17-12/76		Org. jed.
Uredžbeni broj:	65-17-01	Pril.	Vrij.

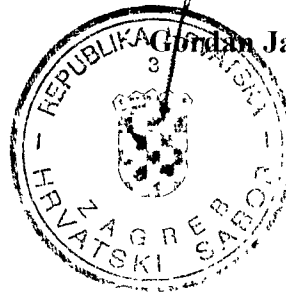
OS

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-c, aktom od 10. studenoga 2017. godine.

PREDSJEDNIK

Goran Jandroković

P.Z. br. 226

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

U Zagrebu, 10. studenog 2017.

Hs**NP*700-01/17-01/01*6533-5-17-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Priljeno: 16-11-2017		
Klasifikacijska oznaka	Org jed	
700-01/17-01/01	65	
Uredbeni broj	Pril	Vru
6533-5-17-01	1	(1)

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16), podnosimo **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o istražnim povjerenstvima.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

POTPREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Ivan Vilibor Sinčić

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o istražnim povjerenstvima (NN 24/96) donesen je u ožujku 1996. godine, a stupio je na snagu 03. travnja 1996. Od tada do danas, temeljem toga Zakona osnovano je ukupno jedanaest istražnih povjerenstava:

1. Istražno povjerenstvo radi utvrđivanja zakonitosti rada Državnog ravnateljstva za robne zalihe i drugih državnih tijela u svezi s izvozom pšenice i kukuruza i opravdanosti uvoza pšeničnog brašna, osnovano 25.10.1996. (NN 90/96)
2. Istražno povjerenstvo za ispitivanje okolnosti nastanka plana Lisica, utvrđivanje njegovih autora i motiva, osnovano 22.12.1998. (NN 162/98)
3. Istražno povjerenstvo radi utvrđivanja okolnosti i krivnje državnih i političkih tijela SR Hrvatske za oduzimanje oružja od Teritorijalne obrane Hrvatske dana 30. svibnja 1990., osnovano 02.04.1999. (NN 32/99)
4. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u svezi s prodajom poduzeća Večernji list d.d. Zagreb, osnovano 29.03.2000. (NN 34/00)
5. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u svezi s izdanim državnim jamstvima kreditorima privatnog društva Brodogradilište Viktor Lenac d.d., sada u stečaju, osnovano 11.10.2004. (NN 140/04)
6. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u svezi sa zaključenim ugovorima između državnih tijela i tvrtki u vlasništvu ili djelomičnom vlasništvu dužnosnika, osnovano 07.03.2005. (NN 31/05)
7. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u vezi s nabavom 39 vojnih kamiona od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske u prosincu 2004. godine, osnovano 27.02.2009. (NN 26/09)
8. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u vezi s privatizacijom tvrtke INA-Industrija nafte d.d. te svih ugovora i dodataka ugovora između Vlade Republike Hrvatske i strateškog partnera MOL Hungaria oil and gas Plc.Ine, osnovano 30.04.2010. (NN 53/10)
9. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica vezanih uz ubojstvo Stjepana Đurekovića, osnovano 30.10.2013. (NN 131/13)
10. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje odgovornosti za rezultate upravljanja i raspolaganja financijskim i drugim resursima Imunološkog zavoda, osnovano 17.03.2017. (NN 26/17)
11. Istražno povjerenstvo za utvrđivanje činjenica u vezi okolnosti nastanka poslovnog koncerna Agrokor, njegove današnje pozicije na tržištu, nastanka njegovih poslovnih problema, a posebno dugovanja prema dobavljačima te ostalim vjerovnicima, uloge regulatora na tržištima vezano za Agrokorove poslovne aktivnosti i okolnosti koje su dovele do aktivnosti Vlade Republike Hrvatske prema Agrokoru odnosno prijedloga mogućih rješenja za situaciju u kojoj se Agrokor našao, osnovano 11.10.2017. (NN 102/17)

Od donošenja Zakona o istražnim povjerenstvima pa do danas, nije došlo niti do jedne izmjene ili dopune toga Zakona, pa u njemu primjerice još uvijek stoji da saborsko istražno povjerenstvo može osnovati Zastupnički dom i Županijski dom Sabora Republike Hrvatske.

Stoga ovim prijedlogom zakona nudimo neka rješenja koja će osuvremeniti sam tekst zakona i olakšati njegovo provođenje, ali i donijeti neke novine u funkcioniranju i sastavu saborskih istražnih povjerenstava.

Prva od tih promjena odnosi se na definiranje „sudbenog postupka“ koji se spominje u članku 4. temeljnog Zakona. Ovom se odredbom propisuje da ukoliko je pokrenut sudbeni postupak o nekom pitanju za čije istraživanje je prethodno osnovano istražno povjerenstvo, ono će odmah prestati s radom. Najnoviji slučaj osnivanja istražnog povjerenstva o aferi Agrokor zorno ukazuje koliko je bitno jasno definirati „sudbeni postupak“ u smislu ovoga Zakona, poglavito stoga što su se u primjeni ove odredbe pojavila razna pravna shvaćanja i struke i politike. Stoga se ovim prijedlogom propisuje da sudbeni postupak u smislu ovoga Zakona započinje potvrđivanjem optužnice. To konkretno znači da samo pokretanje istražnog postupka temeljem odredaba Zakona o kaznenom postupku, odnosno činjenica da je u tijeku prethodni postupak, ne bi bio zapreka za rad istražnog povjerenstva. Smatramo da ovakvo rješenje ide u prilog smislu same odredbe, a to je da istražno povjerenstvo prestane s radom tek kada je zbog nekog pitanja započeo sudski postupak. Istražne radnje koje mu prethode imaju za cilj pripremiti i istražiti činjenice za kvalitetno podizanje optužnice. No podignuta optužnice ne znači i pokretanje sudskog postupka, jer kao što smo se imali prilike uvjeriti u mnogim slučajevima, optužnice – a naročito u eksponiranim javnim slučajevima, često ne bivaju i sudski potvrđene, stoga postupak pred sudom nikada ni ne otpočne. Suprotno tumačenje, na način da sudbeni postupak u smislu ovoga Zakona započinje već pravomoćnošću rješenja o pokretanju istrage, uvelike smanjuje prostor slobodnog i učinkovitog djelovanja istražnih povjerenstava, te otvara prostor za političku manipulaciju. Potonje je osobito vidljivo u slučaju posljednjeg istražnog povjerenstva za Agrokor, gdje je vladajuća pozicija, tumačenjem odredaba ovog Zakona na način da istražno povjerenstvo ne može niti otpočeti s radom jer su u tijeku istražne radnje prije podizanja optužnice za sudionike afere Agrokor, pokušala zaštititi brojne visoke dužnosnike svoje stranke povezanih s Agrokorom te autore Zakona o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Lex Agrokor) od ispitivanja pred istražnim povjerenstvom.

Pored toga, ovim zakonskim prijedlogom propisuje se da Sabor ima dužnost raspraviti prijedlog za osnivanje istražnog povjerenstva na sjednici tijekom koje je predsjednik Sabora primio prijedlog. Ovakvo se rješenje nudi kako bi se izbjegla odgoda rasprave i odlučivanja o osnivanju istražnog povjerenstva, jer prijedlozi za njihovo osnivanje u pravilu se podnose zbog gorućih društveno-političkih pitanja i značajnih anomalija u funkcioniranju državnih i javnih tijela, čime se ugrožavaju temeljne slobode i prava čovjeka i građanina iz glave III. Ustava Republike Hrvatske. Stoga se predlaže da se o prijedlogu za osnivanje istražnog povjerenstva odlučuje na sjednici tijekom koje je prijedlog zaprimljen, a tek iznimno početkom prve sljedeće sjednice.

Novost u sastavu istražnog povjerenstva je uvođenje i vanjskih članova, u vidu ovlaštenih sudskih vještaka za područje istraživanja kojim se pojedino istražno povjerenstvo bavi. Ovo se predlaže imajući u vidu da se istražna povjerenstva često bave pitanjima na koja odgovore mogu dati samo stručnjaci za pojedina područja. U dosadašnjem radu istražnih povjerenstava, usluge sudskih vještaka koristile su se prema ocjeni članova povjerenstava. Kako bi se povećala kvaliteta rada istražnih povjerenstava, predlaže se da se kao vanjske članove imenuje

tri do pet ovlaštenih sudskih vještaka, koji bi imali sva prava člana istražnog povjerenstva, osim prava odlučivanja. Ovo ne bi predstavljalo dodatni trošak za državni proračun, budući da su se i do sada troškovi ovlaštenih sudskih vještaka koji su pružali usluge istražnim povjerenstvima podmirivali iz državnog proračuna, iz sredstava namijenjenih za rad Hrvatskoga sabora.

Propisuje se i da se predsjednik istražnog povjerenstva imenuje iz redova oporbe, sukladno članku 92. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske, te se odredba nadopunjuje propisivanjem da se potpredsjednik povjerenstva imenuje iz redova vladajuće pozicije.

Ovim se prijedlogom produžuje rok u kojem je istražno povjerenstvo dužno obaviti svoju zadaću, s dosadašnjih šest na osam mjeseci od dana osnivanja istražnog povjerenstva. Ovakvo rješenje nudi se temeljem iskustva rada do sada osnovanih istražnih povjerenstava, koja su zbog obimnosti materije koju je trebalo proučiti i ostalih radnji važnih za izvršenje njihovog zadatka, u mnogo prilika tražila naknadno produljenje roka na koje su osnovani ili nisu imala dovoljno vremena za obavljanje svih zadataka koje su si postavila za cilj.

Predlažu se i određene izmjene vezane uz mogućnost održavanja sjednica istražnog povjerenstva. Budući da je uočeno, posebice kod istražnog povjerenstva za Agrokor, da postoji mogućnost blokiranja sjednica od strane većine, na način da rušenjem kvoruma i nedolaskom spriječe održavanje sjednice, ovim se prijedlogom propisuje da će se sjednica održati ukoliko je na njoj prisutna najmanje trećina članova iz redova saborskih zastupnika. Ova odredba ne utječe na način donošenja odluka, te se i dalje ostavlja mogućnost da se poslovnikom istražnog povjerenstva propiše da se odluke donose većinom glasova ako je na sjednici prisutna većina članova, odnosno većinom glasova svih članova s pravom glasa. Posebno se propisuje i mogućnost sudjelovanja na sjednicama svim saborskim zastupnicima, bez prava glasa. Osim toga, propisuje se i obveza prisustvovanja sjednicama istražnog povjerenstva za saborske zastupnike članove povjerenstva, te novčane kazne za neopravdane izostanke. Rješenje je slično onome koje za neopravdane izostanke sa plenarne sjednice propisuje članak 6.a Zakona o obvezama i pravima zastupnika u Hrvatskom saboru, s razlikom da se prisustvovanje društveno-političkim, gospodarskim, znanstvenim, kulturnim i drugim skupovima, konferencijama, manifestacijama i svečanostima na koje je zastupnik pozvan, ne smatra opravdanim razlogom za izostanak sa sjednice istražnog povjerenstva.

Vezano uz sredstva kojima se istražno povjerenstvo koristi u svrhu utvrđivanja činjenica radi čega je osnovano, budući da je Zakon o istražnim povjerenstvima donesen 1996. godine, ovom se izmjenom osuvremenjuje izričaj u pogledu tih sredstava pa se propisuje da se, pored ostalog, u tu svrhu vrši uvid i u elektronske isprave, digitalne zapise, elektroničku poštu, podatke objavljene i dostupne na Internetu i drugo.

Uvodi se i dodatno pojašnjenje vezano uz mogućnost isključenja javnosti sa sjednica istražnog povjerenstva. Važeća odredba članka 20. stavka 2. Zakona govori da istražno povjerenstvo može odlučiti da su njegove sjednice zatvorene za javnost ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene, poslovne ili osobne tajne. Pri tome se ovim prijedlogom zakona propisuje da samo pojedine sjednice istražnog povjerenstva mogu biti zatvorene za javnost, kako bi se izbjegla nejasnoća oko generalne mogućnosti isključenja javnosti sa svih sjednica istražnog povjerenstva.

Nadalje, predlaže se izmjena u vidu propisivanja obveze Hrvatskoga sabora da u svojem arhivu trajno čuva sve zapisnike, prijepise tonskih snimaka sjednica, isprave, priloge te cjelovitu dokumentaciju prikupljenu u radu istražnog povjerenstva. Iako je ova obveza već propisana zakonima koji uređuju postupanje s arhivskih gradivom i arhivima, uočeno je da su pojedini dokumenti vezani uz prošla istražna povjerenstva nestali. Ovdje se u prvom redu radi o dokumentima vezanima uz prvo istražno povjerenstvo - Istražno povjerenstvo radi utvrđivanja zakonitosti rada Državnog ravnateljstva za robne zalihe i drugih državnih tijela u svezi s izvozom pšenice i kukuruza i opravdanosti uvoza pšeničnog brašna, osnovano

25.10.1996., kojem je na čelu bio Vladimir Šeks. To se povjerenstvo također bavilo Agrokorom, te povezanosti njegovih vlasnika i odgovornih u politici s nestankom velikih količina pšenice i kukuruza iz robnih zaliha Republike Hrvatske. Prilikom nedavnog traženja te dokumentacije iz arhiva Hrvatskoga sabora, utvrđeno je da veći dio te dokumentacije nedostaje, čime se ulijeva nepovjerenje u rad istražnih povjerenstava i budi opravdana sumnja u pokušaj prikrivanja potencijalnih kriminalnih radnji osoba povezanih s Agrokorom od strane najviših državnih dužnosnika, još od 1996. godine.

Ovim se prijedlogom dodaje i naziv kaznenog djela propisanog člankom 25. temeljnog Zakona – Ogluha na poziv istražnog povjerenstva.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ISTRAŽNIM POVJERENSTVIMA

Članak 1.

U Zakonu o istražnim povjerenstvima (NN 24/1996), u članku 2. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Istražno povjerenstvo može osnovati Hrvatski sabor (dalje u tekstu: Sabor) za svako pitanje od javnog interesa.“

Članak 2.

U članku 3. stavku 1., riječ „doma“ briše se.

U stavku 4., riječ „šest“ mijenja se riječju „osam“.

Članak 3.

U članku 4., dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„(2) U smislu ovoga Zakona, smatra se da je sudbeni postupak pokrenut potvrđivanjem optužnice.“

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 4.

U članku 5., stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Osnivanje istražnog povjerenstva može predložiti radno tijelo Sabora ili najmanje jedna desetina od ukupnog broja zastupnika Sabora.“

U stavku 2., riječi „domu Sabora“ mijenjaju se riječju „Saboru“.

Članak 5.

U članku 6. stavku 2., riječi „dom Sabora“ mijenjaju se riječju „Sabor“.

U stavku 3. riječi „dom Sabora“ mijenjaju se riječju „Sabor“.

Članak 6.

Članak 7. mijenja se i glasi:

„(1) O osnivanju istražnog povjerenstva Sabor u pravilu odlučuje na sjednici tijekom koje je predsjednik Sabora primio prijedlog sastavljen na način određen člankom 6. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, o osnivanju istražnog povjerenstva Sabor će odlučiti početkom prve sjednice nakon što je predsjednik Sabora primio prijedlog.“.

Članak 7.

Članak 8. mijenja se i glasi:

„(1) Članovi istražnog povjerenstva mogu biti saborski zastupnici i vanjski članovi.

(2) U istražno povjerenstvo imenuju se saborski zastupnici razmjerno stranačkom sastavu Sabora.

(3) Vanjski članovi u pravilu su ovlaštene sudski vještaci za područje istraživanja kojim se pojedino istražno povjerenstvo bavi.

(4) Vanjski članovi imaju sva prava člana istražnog povjerenstva, osim prava odlučivanja.

(5) Sastav istražnog povjerenstva određuje se odlukom o osnivanju istražnog povjerenstva.

(6) Svaki saborski zastupnik smije prisustvovati sjednici istražnog povjerenstva i sudjelovati u raspravi, bez prava odlučivanja“.

Članak 8.

Članak 9. mijenja se i glasi:

„(1) Istražno povjerenstvo ima pet do petnaest članova iz redova saborskih zastupnika.

(2) U istražno povjerenstvo imenuje se tri do pet ovlaštenih sudskih vještaka kao vanjskih članova.

(3) Istražno povjerenstvo ima predsjednika, potpredsjednika i tajnika koji se imenuju iz redova saborskih zastupnika.

(4) Predsjednik istražnog povjerenstva imenuju se iz redova oporbe, a potpredsjednik iz redova vladajuće pozicije.“.

Članak 9.

U članku 10. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) U postupku utvrđivanja činjenica istražno povjerenstvo upotrijebit će sva sredstva pogodna za utvrđivanje činjeničnog stanja po pitanjima zbog kojih je istražno povjerenstvo osnovano, kao što su isprave, elektroničke isprave, kopije ili reprodukcije tih kopija u digitalnom, mikrofilmskom, fotografskom ili drugom obliku, elektronička pošta, podaci objavljeni na Internetu, izjave svjedoka, nalaze vještaka, očevid i drugo.“.

Članak 10.

U članku 12. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Istražno povjerenstvo po obavljenoj zadaći podnosi izvješće Saboru s prijedlogom mjera koje po ocjeni istražnog povjerenstva Sabor treba poduzeti.“.

Članak 11.

U članku 13. riječi „dom Sabora“ mijenjaju se riječju „Sabor“.

Članak 12.

U članku 14., riječi „domu Sabora“ mijenjaju se riječju „Saboru“.

Članak 13.

U članku 20., iza riječi „njegove“ dodaje se riječ „pojedine“.

Članak 14.

U članku 21. dodaju se stavci 2., 3. i 4. koji glase:

„(2) Sjednica istražnog povjerenstva održat će se ako je prisutna najmanje trećina članova iz redova saborskih zastupnika.

(3) Za svaki neopravdani izostanak sa sjednice istražnog povjerenstva zastupniku će se iznos zastupničkog paušala umanjiti za iznos jedne dnevnice za službena putovanja u Republici Hrvatskoj. Odluku o umanjenju, na temelju dostavljene dokumentacije o nazočnosti zastupnika na sjednici istražnog povjerenstva, odnosno dostavljene dokumentacije zastupnika kojom on potvrđuje svoj opravdani izostanak sa sjednice, donosi radno tijelo Hrvatskoga sabora nadležno za upravne poslove, a najviše do utvrđenog iznosa zastupničkog paušala.

(4) Opravdanim izostankom zastupnika sa sjednice istražnog povjerenstva smatrat će se:

- bolest, što je zastupnik dužan opravdati liječničkom potvrdom,
- smrtni slučaj u obitelji,
- sudski poziv.“.

Članak 15.

U članku 24., riječi „Sabora Republike Hrvatske“ mijenjaju se riječima „Hrvatskoga sabora“.

Dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Svi zapisnici, prijepisi tonskih snimaka sjednica, isprave, prilozi te cjelovita dokumentacija prikupljena u radu istražnog povjerenstva trajno se pohranjuju u arhivu Hrvatskoga sabora.“.

Članak 16.

Iznad članka 25. dodaje se naslov „Ogluha na poziv istražnog povjerenstva“.

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

Obrazloženje:

Uz članak 1.

Obzirom da je Zakon o istražnim povjerenstvima donesen 1996. godine kada su u Saboru postojali Zastupnički dom i Županijski dom, mijenja se tekst članka na način da se usklađuje sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora.

Uz članak 2.

Prvim se stavkom tekst zakona usklađuje sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora. Drugim stavkom produžuje se rok u kojem je istražno povjerenstvo dužno obaviti svoju zadaću, sa sadašnjih šest mjeseci na osam mjeseci od dana osnivanja istražnog povjerenstva.

Uz članak 3.

Budući da su se u praksi javili prijepori i različita shvaćanja pojma „sudbeni postupak“, a posljedično i različita tumačenja kada istražno povjerenstvo treba prestati s radom u slučaju pokretanja sudbenog postupka, ovim se člankom propisuje da se smatra da sudbeni postupak u smislu ovoga Zakona započinje potvrđivanjem optužnice.

Uz članak 4.

Zakonski izričaj usklađuje se sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora.

Uz članak 5.

Zakonski izričaj usklađuje se sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora.

Uz članak 6.

Propisuje se da se o osnivanju istražnog povjerenstva odlučuje na sjednici tijekom koje je predsjednik Sabora zaprimio prijedlog o njegovom osnivanju, za razliku od dosadašnjeg rješenja prema kojem se o prijedlogu raspravlja tek na prvoj sljedećoj sjednici. Propisuje se i izuzetak od pravila, za slučaj da se iz objektivnih razloga o prijedlogu ne stigne raspraviti tijekom sjednice na kojoj je zaprimljen, da se o njemu odlučuje na početku prve sljedeće sjednice.

Uz članak 7.

Uvodi se novina glede sastava istražnog povjerenstva, na način da su osim zastupnika, u povjerenstvo imenuju i vanjski članovi. Vanjski članovi su u pravilu ovlašteni sudski vještaci za područje istraživanja kojim se pojedino istražno povjerenstvo bavi. Imaju sva prava članova istražnog povjerenstva, osim prava odlučivanja.

Propisuje se i da svaki saborski zastupnik smije prisustvovati sjednici istražnog povjerenstva i sudjelovati u raspravi, bez prava odlučivanja. Time se zastupnicima omogućava da prate rad istražnog povjerenstva i daju svoje mišljenje vezano uz predmet istrage, no da o svim pitanjima odlučuju članovi povjerenstva s pravom glasa.

Uz članak 8.

Propisuje se broj članova istražnog povjerenstva – 5 do 15 saborskih zastupnika (rješenje kao i u važećem zakonu) te 3 do 5 vanjskih članova – ovlaštenih sudskih vještaka.

Propisuje se da se predsjednik istražnog povjerenstva imenuje iz redova oporbe, sukladno članku 92. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske. Propisuje se i da se potpredsjednik imenuje iz redova vladajuće pozicije.

Uz članak 9.

Budući da je Zakon o istražnim povjerenstvima donesen 1996. godine, ovom se izmjenom osuvremenjuje izričaj u pogledu sredstava pogodnih za utvrđivanje stanja stvari i činjenica radi kojih je povjerenstvo i osnovano, pa se propisuje da se, pored ostalog, u tu svrhu vrši uvid i u elektronske isprave, digitalne zapise, elektroničku poštu, podatke objavljene i dostupne na Internetu i dr.

Uz članak 10.

Zakonski izričaj usklađuje se sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora.

Uz članak 11.

Zakonski izričaj usklađuje se sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora.

Uz članak 12.

Zakonski izričaj usklađuje se sa sadašnjim ustrojem Hrvatskoga sabora.

Uz članak 13.

Člankom 20. temeljnog zakona propisuje se da je rad istražnog povjerenstva javan, no da radi čuvanja državne, vojne, službene, poslovne ili osobne tajne, istražno povjerenstvo može odlučiti da su njegove sjednice zatvorene za javnost. Kako bi se izbjegli mogući prijepori i nejasnoće, dodaje se riječ „pojedine“, kako bi bilo jasno da se javnost radi navedenih razloga može isključiti samo iz pojedinih, ali ne i svih sjednica.

Uz članak 14.

Odredbom se dodaje novi stavak kojim se propisuje da se sjednica istražnog povjerenstva može održati ako je prisutna najmanje trećina članova iz redova saborskih zastupnika, kako bi se izbjegla situacija da strana koja ima većinu (vladajuća pozicija ili drugi) svojim nedolaskom onemogući održavanje sjednice. Propisuje se i novčano kažnjavanje zastupnika koji neopravdano izostanu sa sjednica istražnog povjerenstva, sukladno odredbama Zakona o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru.

Uz članak 15.

Dodaje se novi stavak 2. kojim se propisuje da se svi zapisnici, prijepisi tonskih snimaka sjednica, isprave, prilozi te cjelovita dokumentacija prikupljena u radu istražnog povjerenstva trajno pohranjuju u arhivu Hrvatskoga sabora.

Uz članak 16.

Dodaje se naziv kaznenog djela propisanog ovim Zakonom – *Ogluha na poziv istražnog povjerenstva*.

Uz članak 17.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 2.

Istražno povjerenstvo može osnovati Zastupnički dom i Županijski dom Sabora Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: domovi Sabora) za svako pitanje od javnog interesa.

Pitanjima od javnog interesa osobito se smatra ostvarenje temeljnih vrednota Ustava Republike Hrvatske određenih člankom 3. Ustava, temeljne slobode i prava čovjeka i građanina iz glave III. Ustava, zakonitost rada državnih tijela, javnih službi i pravnih osoba javnog prava te pitanja koja se tiču javnog morala.

Članak 3.

Istražno povjerenstvo osniva se odlukom doma Sabora. Za svako određeno pitanje osniva se posebno istražno povjerenstvo.

Odlukom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se i postojanje javnog interesa za istragu u određenom području, pitanja koja istražno povjerenstvo ispituje i cilj istraživanja.

Odlukom iz stavka 1. ovoga članka odredit će se rok do kojeg je istražno povjerenstvo dužno obaviti svoju zadaću.

Rok iz stavka 3. ovoga članka ne može biti kraći od dva mjeseca niti dulji od šest mjeseci od dana osnivanja istražnog povjerenstva.

Istražno povjerenstvo ne može djelovati nakon isteka roka iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 4.

Istražno povjerenstvo se ne može osnovati za pitanja o kojima je pokrenut sudbeni postupak tako dugo dok taj postupak teče.

Ukoliko je pokrenut sudbeni postupak o nekom pitanju za čije istraživanje je prethodno osnovano istražno povjerenstvo, ono će odmah prestati s radom.

Ne može se osnovati novo istražno povjerenstvo, prije isteka roka od šest mjeseci, nego što je ranije osnovano povjerenstvo za ista pitanja završilo s radom.

Članak 5.

Osnivanje istražnog povjerenstva može predložiti radno tijelo doma Sabora ili najmanje jedna desetina od ukupnog broja zastupnika doma Sabora.

Svaki zastupnik može radnom tijelu u kojem je član predložiti donošenje zaključka kojim se domu Sabora predlaže osnivanje istražnog povjerenstva. Prijedlog zastupnika mora biti pisan.

O prijedlogu zastupnika iz stavka 2. ovoga članka radno tijelo mora odlučiti u roku od petnaest dana od dana kada je pisani prijedlog dostavljen radnom tijelu.

Članak 6.

Prijedlog za osnivanje istražnog povjerenstva mora sadržavati određenje javnog interesa, cilj istraživanja, područje istraživanja i krug pitanja koja će istraživanjem biti obuhvaćena.

O prijedlogu za osnivanje istražnog povjerenstva odlučuje dom Sabora većinom glasova svih zastupnika.

O sastavu istražnog povjerenstva dom Sabora odlučuje većinom nazočnih zastupnika.

Članak 7.

O osnivanju istražnog povjerenstva dom Sabora mora odlučiti na prvoj sjednici nakon što je predsjednik doma Sabora primio prijedlog sastavljen na način određen člankom 6. ovoga Zakona.

Članak 8.

Članovi istražnog povjerenstva mogu biti samo zastupnici domova Sabora.

Sastav istražnog povjerenstva određuje se odlukom o osnivanju istražnog povjerenstva. Sastav istražnog povjerenstva mora približno razmjerno odgovarati stranačkom sastavu doma Sabora koji osniva istražno povjerenstvo.

Članak 9.

Broj članova istražnog povjerenstva ne može biti manji od pet niti veći od petnaest.

Istražno povjerenstvo ima predsjednika, potpredsjednika i tajnika koje imenuje dom Sabora iz reda članova istražnog povjerenstva.

Članak 10.

Radi ostvarenja cilja radi kojeg je osnovano, istražno povjerenstvo dužno je svestrano ispitati područje za koje je zaduženo te i svaki pojedini slučaj u svezi s predmetom ili pitanjem zbog kojeg je osnovano.

U istraživanju koje provodi, istražno povjerenstvo utvrđuje pravo stanje i sve odlučne i druge važne činjenice, važne za utvrđivanje istine i donošenje pravilnog zaključka.

U postupku utvrđivanja činjenica istražno povjerenstvo upotrijebit će sva dokazala pogodna za utvrđivanje stanja stvari, što odgovara pojedinom slučaju, kao što su isprave ili mikrofilmske i fotografske kopije isprava ili reprodukcije tih kopija, izjave svjedoka, nalaze vještaka, očevid i drugo.

Članak 12.

Istražno povjerenstvo po obavljenoj zadaći podnosi izvješće domu Sabora s prijedlogom mjera koje po ocjeni istražnog povjerenstva dom Sabora treba poduzeti.

Član istražnog povjerenstva čije se mišljenje razlikuje od mišljenja utvrđenog u izvješću istražnog povjerenstva ima pravo zahtijevati da se u izvješću posebno navede njegovo mišljenje.

Članak 13.

O izvješću istražnog povjerenstva odlučuje dom Sabora većinom glasova svih zastupnika.

Članak 14.

Istražno povjerenstvo za svoj rad odgovara domu Sabora.

Članak 20.

Rad istražnog povjerenstva je javan.

Ako je to potrebno radi čuvanja državne, vojne, službene, poslovne ili osobne tajne, istražno povjerenstvo može odlučiti da su njegove sjednice zatvorene za javnost te da se pojedini postupe provode bez javnosti.

Članak 21.

Istražno povjerenstvo donosi poslovnik o svom radu.

Članak 24.

Stručne, uredske i tehničke poslove za istražno povjerenstvo obavlja Stručna služba Sabora Republike Hrvatske.

Članak 25.

Novčanom kaznom od 50 000,00 do 1 000 000,00 kuna ili kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina kaznit će se za kazneno djelo odgovorna osoba u pravnoj osobi koja ne dostavi istražnom povjerenstvu svu dokumentaciju koju je istražno povjerenstvo zatražilo.

Novčanom kaznom od 50 000,00 do 1 000 000,00 kuna ili kaznom zatvora od 6 mjeseci do 5 godina kaznit će se za kazneno djelo osoba koja se ne odazove pozivu istražnog povjerenstva da svjedoči ili da obavijesti o činjenicama koje su joj poznate ili dostavi potrebnu dokumentaciju koju posjeduje, osim ako, na temelju članka 16. stavka 2. ovoga Zakona može uskratiti svjedočenje ili je oslobođena dužnosti svjedočenja.